

Hospice betegellátás, 2005

A Magyar Hospice-Palliatív Egyesület munkatársai 2005-ben 52 hospice betegellátó szervezetnek küldtek ki statisztikai adatlapot, és 42 szervezettől kaptunk vissza adatokat. Az alábbiakban ennek a statisztikai felmérésnek az eredményeit ismertetjük.

2005-ben 48 betegellátó szervezet végzett aktív hospice tevékenységet Magyarországon, az alábbi szervezeti megoszlásban:

- 10 hospice bentfekvő részleg (133 ágyal)
- 28 hospice házigondozó csoport
- 6 ápolási otthonban ill. idősek otthonában hospice jellegű ellátás (46 ágyal)
- 4 hospice mobil team (kórházi, ill. intézményi hospice támogató csoport)

Az OEP modell programban 2005-ben 28 szervezet vett részt: 8 bentfekvő részleg és 20 házi ellátó csoport.

Komplex tevékenységet három városban: Budapesten, Miskolcon és Pécsen találhatunk. A Budapest Hospice Ház (Magyar Hospice Alapítvány) a bentfekvő részlegen és a házi gondozás koordinációs központján kívül helyt ad fájdalomambulanciának, pszicho-onkológiai rendelésnek, telefonos lelkisegély-szolgálatnak, gyászcsoporthoz és nappali szanatóriumnak is. A miskolci Erzsébet Hospice Otthon (Erzsébet Hospice Alapítvány) is hasonló szolgáltatásokat működtet. Pécsen bentfekvő, házi és szociális ellátás, valamint oktatási központ is működik.

Az 1991 és 2005 között ellátott hospice betegek száma összesen **18.088, ebből 2005-ben 3115¹** volt. A bentfekvő részlegek összesen 1372, az ápolási otthonok 81, a mobil támogató csoportok 47, az otthoni hospice szolgálatok 1512 hospice beteget láttak el. Ambuláns pszichés ellátás 103 esetben történt.

A daganatos betegek aránya 92% volt, az átlagos gondozási idő bentfekvő részlegek esetében 25,4 nap, otthoni hospice szolgálatok esetében 32,7 nap volt, az átlagos ápolási idő 28,8 nap. A daganatos betegségeken kívül elsősorban különböző szív- és érrendszeri megbetegedések szerepeltek diagnózisként a betegellátásban.

Hospice/palliatív bentfekvő részlegek, 2005

1. Gyula, Pándy Kálmán Kórház	(1994)	20 ágy
2. Budapest, Szent László Kórház	(1995)	10 ágy
3. Miskolc, Semmelweis Kórház	(1995)	20 ágy
4. Pécs, Irgalmas Hospice	(2004)	18 ágy
5. Baranya megyei Kórház	(2004)	15 ágy
6. Heves megyei Kórház	(2004)	10 ágy
7. Komárom megyei Kórház	(2004)	10 ágy
8. MÁV Kórház, Budapest	(2004)	10 ágy
9. MAZSIHISZ Szeretőkórház	(2004)	10 ágy
10. Budapest Hospice Ház	(2005)	10 ágy

Ápolási otthonok és idősek otthonai, ahol hospice jellegű ellátás folyik (2005)

1. Sóstó, Idősek Otthona	(1997)	5 ágy
2. Pécs, Ápolási Intézet	(1998)	4 ágy
3. Szederkény, Időskorúak Otthona	(1999)	5 ágy
4. Tatabánya, Nefelejcs Ápolóház	(1999)	5 ágy
5. Hajdúböszörmény, Idősek Otthona	(2002)	15 ágy
6. Debrecen, Szent Erzsébet Hospice	(2003)	12 ágy

1 6 szervezettől nem kaptunk betegellátási adatokat 2005-ben.

Hospice házi gondozást végző szervezetek, 2005

1. Magyar Hospice Alapítvány, Budapest (1991)
2. Szombathely, Hospice Alapítvány (1992)
3. Megnyugvás Hospic Alapítvány (Bp.) (1993)
4. Miskolc, Erzsébet Hospice Alapítvány (1994)
5. Debrecen, Szent Erzsébet (volt Ispotály) Hospice (1994)
6. Kecskemét, Ölelő Kéz Alapítvány (1995)
7. Székesfehérvár, Help 17.Bt. Ápolási Szolgálat (1995)
8. Nagymaros, Pax Corporis Alapítvány (1995)
9. Pécs, Szociális Háló Egyesület (1996)
10. Óbuda-Békásmegyer Önkormányzat (1997)
11. Nyírtelekért Ápolási Egyesület (1998)
12. Ruzsa, Bánfi Szakápolási Szolgálat (1999)
13. Kaposvár, Nevitt Otthonápolási Szolg. (1999)
14. Szegedi Hospice Alapítvány (2002)
15. Pécs-Baranyai Hospice Alapítvány (2004)
16. Békéscsaba, Csahó Eü.Bt (2004)
17. Mártély, Csernai Kft (2004)
18. Recsk, Rencia Bt (2004)
19. Eger, Agria 2000 Kft (2004)
20. Esztergom, Vaszary Kolos Kórház (2004)
21. Mátraterenye, Koher Bt. (2004)
22. Salgótarján, NRG-i (2004)
23. Salgótarján, Tábita Bt (2004)
24. Nagykanizsa, Ápoló Kéz (2004)
25. Zalaegerszeg, Mónika Kft (2004)
26. Budapest, Szent Rita Kft. (2004)
27. Százhalombatta, Gondoskodás 2000 Bt. (2004)
28. Novaj, Menedékhely Alapítvány (2005)

Hospice mobil team-ek (kórházi támogató csoportok), 2005

1. „Életet az éveknek” Alapítvány, Dombóvár (2001)
2. Alkony-Támasz Alapítvány, Dombóvár (2001)
3. Megnyugvás Hospic Alapítvány (2001)
4. Magyar Hospice Alapítvány (2001)

A személyi ellátottság a következőképpen változott az elmúlt években:

Hospice személyzet, 1995 (11 szervezet)	Hospice személyzet, 2004 (48 szervezet)	Hospice személyzet, 2005 (49 szervezet)
22 orvos	59 orvos	69 orvos
74 nővér	324 nővér	364 nővér
8 gyógytornász	58 gyógytornász	64 gyógytornász
10 pszichológus	35 pszichológus/mentálhigiénikus	49 pszichológus/mentálhigiénikus
28 önkéntes	108 önkéntes	124 önkéntes
6 lelkész	24 lelkész	40 lelkész
7 szociális munkás	25 szociális munkás	44 szociális munkás
5 dietetikus	23 dietetikus	31 dietetikus
11 adminisztrátor	34 adminisztrátor/koordinátor	47 adminisztrátor/koordinátor
2 foglalkozás terapeuta	7 foglalkozás terapeuta	7 foglalkozás terapeuta
	12 gyászolókat segítő	10 gyászolókat segítő
	1 Bach virágterapeuta	5 mentőtiszt

Összesen 854 szakember, illetve önkéntes segítő dolgozott a hospice ellátásban 2005-ben.

A hospice-okban dolgozó szakemberek és önkéntesek túlnyomó többsége végzett

valamilyen akkreditált hospice alap- és továbbképző tanfolyamot, a képzettség szintje megfelelő.

*

A működés forrásait tekintve, az adatot szolgáltató 42 hospice szervezet közül 29 rendelkezik OEP finanszírozással, a többiek alapítványi és szociális támogatásból végzik a hospice tevékenységet. Sok szolgálat - mind az OEP finanszírozott, mind az egyéb támogatásból fenntartottak -, az alap működési források mellett egyéb forrást is keres, hiszen az OEP finanszírozás a működési költségek kb. 50%-át teszik ki. Az igazi, minőségi hospice elláthoz szükséges az egyéb források keresése is.

A 29 OEP finanszírozott szolgálat közül 14 szolgálat jelezte, hogy egyéb forrást is felhasználtak 2005-ben:

Hospice szolgálat neve (alakulás éve)	Egyéb források
Magyar Hospice Alapítvány (1991)	Pályázatok, vállalkozók, magánszemélyek adományai, SZJA 1%-a, egyéb
Szombathelyi Hospice Alapítvány (1992)	Önkormányzat, pályázatok (NCA), SZJA 1%-a, vállalkozók, magánszemélyek adományai
Miskolc, Erzsébet Hospice Alapítvány (1994)	Pályázatok, adományok, SZJA 1%-a
Gyula, Pándy Kálmán Hospice Osztály (1994)	Alapítványi támogatás
Debrecen, Szent Erzsébet Hospice Házi Beteggondozás (1994)	Szt. Erzsébet Otthon támogatása
Miskolc, Erzsébet Hospice Otthon (1995)	Alapítványi támogatás
Budapest, László Kórház (1995)	Alapítványi támogatás
Pécs, Szociális Háló Egyesület (1996)	Pályázatok, adományok
Sóstói Idősek Otthona, Hospice Részleg, Naplemente Alapítvány (1997)	Pályázatok, magánszemélyek, cégek felajánlásai, SZJA 1%-a
Tatabánya, Nefejejs Ápoló Ház (1999)	Pályázatok, adó 1%-a, banki hitel
Budapest, MAZSIHISZ Szeretetkórház, Hospice (2001)	Alapítványi támogatás
Pécs, Betegápoló Irgalmas Rend, Hospice (2004)	Irgalmas rendi támogatás, alapítványi támogatások
Pécs-Baranyai Hospice Alapítvány (2004)	Támogatások, felajánlások
Baranya megyei Kórház, Hospice (2004)	Egyéni vállalkozók felajánlásai, karitatív szervezetek
Budapest Hospice Ház (2005)	Pályázatok, vállalkozók, magánszemélyek adományai

Figyelemreméltó, hogy különösen a régebben alakult hospice intézmények, alapítványok élnek ezekkel a lehetőségekkel, ez mintául szolgálhat minden, újonnan alakuló hospice tevékenységet végző szervezet számára!

A szervezetek által kiemelt legfőbb nehézségek az alábbi problémák köré csoportosulnak:

1. közvetlen anyagi problémák (forráshiány, az épületek bővítésének, átalakításának nehézségei, a szakemberek utazási költségeinek hiánya);
2. szakemberek hiánya (betöltetlen orvosi státusz, egyéb szakemberek, pl. pszichológus, illetve önkéntesek hiánya);
3. infrastrukturális nehézségek: kistélepülések elérésének nehézségei, alacsony ágyszám, koordinációs problémák;
4. szemléleti problémák, kommunikációs nehézségek: a palliatív szemlélet hiánya a családorvosok körében, orvosi bizonytalanság a hospice ellátást elrendelést illetően, kompetenciák tisztázatlansága a családorvos és a hospice orvos között, a családdal való kommunikáció nehézségei. Ezek miatt sokszor sajnós a betegek későn - vagy egyáltalán nem

- kerülnek hospice ellátásba.

5. dokumentációs és adminisztratív problémák: állandó és követhetetlen jogszabályváltozások, a "túldokumentálás" kötelezettsége.

A sok nehézség ellenére minden szervezet bizakodóbban tekint a jövő felé, hiszen az elmúlt két évben jelentős fejlődés figyelhető meg a hospice ellátásban Magyarországon (ld. az előző évek jelentéseit a <http://www.hospice.hu/hosp13.htm>-n).

Budapest, 2006. április 14.

Dr. Hegedűs Katalin
a Magyar Hospice-Palliatív Egyesület elnöke
Cím: 1089 Budapest, Orczy út 6.
Tel./Fax: 215-0938
e-mail: iroda@hospice.hu
honlap: www.hospice.hu